

Udgivet 21.02.2023

Menneskelig kontakt sikrer kommende æglæggerses velfærd

Internationale studier og forsøg i Danmark viser, at det er afgørende for kommende æglæggerses velfærd, at de bliver udsat for menneskelig kontakt. Få også tips til foderskift og staldlayout.

Af Sofie Knorr Jensen, Sofie Knorr Jensen og Niels Finn Johansen

Der er en del forholdsregler, du kan tage, hvis du vil sikre et godt opdræt af kommende æglæggere. Altafgørende er det, at du fra starten tager hensyn til deres behov.

For æglæggerne har brug en god opdrætsperiode. Hvis der allerede går fjerpilning i flokken under opdrættet, vil det helt sikkert også resultere i mere fjerpilning i æglæggerstalden.

Ved start af æglægningsperioden går høerne igennem en stor forandring både fysisk og mentalt. Høerne kan under æglægningsstart begynde på fjerpilning og blive mere flyvske og nervøst anlagt.

Det kan være lige så u hensigtsmæssigt, hvis man i opdrættet prøver at modvirke fjerpilningen ved at sænke lysstyrken og derefter lader dem ankomme til en æglæggerstald badet i fuldt lys. Så ville høerne blive overstimuleret, hvilket kan føre til, at de piller fjer igen.

Men kan alle disse begyndende adfærdsproblemer forebygges før hønens opstart? Erfaringer fra landmænd samt internationale studier peger på, at det er muligt at få en mere stabil opstart gennem management af opdrættet. Her er det muligt at få en roligere og mere veltilpas flok.

Der er altså en række managementændringer under opdrættet, der batter i æglæggerstalden. Herunder gennemgår vi de vigtigste.

Menneaktivitet giver store fordele

I opdrætsstalden skal hønekyltingerne ikke udsættes for en konstant larm i form af f.eks. et støjende ventilationssystem. Det betyder ikke, at det er en fordel for dem at vokse op i komplet fred og ro. For er du fra første dag til stede i opdrættet oftest muligt, kan du opnå meget roligere høner i æglæggerstalden.

Axel Månsson har haft succes med hans nye opdrætsstald, hvor det første hold fra opdrættet er kommet i æglæggerstalden. Hos ham har der været fokus på at vænne dyrene til lyd i stedet for at mindske det. Personalet er opfordret til ikke bare at bruge mest muligt tid i opdrætsstalden, men også at være snakkende omkring dyrene. Det nye hold er fine i fjerdragten, og er sociale over for selv fremmede, der kommer ind i stalden.

“Når vi skal veje høerne, kan vi bare gå hen til en A-ramme og henter 50 høns ned,” udtaler driftsleder Hans Klemmensen om de hjemmeopdrættede høner.

Internationale studier bekræfter erfaringerne hos Axel Månsson, idet de viser, at høner, der har været udsat for meget håndtering i opdræt, er roligere, men også har mindre fjerpilning i æglæggerstalden. Derfor er der store fordele ved at udsætte høerne for menneskeaktivitet i opdrættet.

Desuden ved man, at der i en flok, der ikke møder meget menneskelig aktivitet, kan opstå problemer i æglægningsstalden med mistrivsel, stress og nervøse dyr.

Undgå for mange foderskift

Høns er vanedyr, og det gælder også deres foder. Du skal derfor være opmærksom på, at for mange foderskifte kan resultere i fjerpilning. Antal foderskift har en stor effekt på fjerpilningstendens i opdræt og æglægning.

Det kan være på grund af foderubalance, men det kan også være en effekt af mindre tiltrækkende foder. I så fald vender hønnikerne deres fourageringsadfærd mod hinanden. Denne effekt kan desværre også bare naturligt opstå i løbet af de første foderskift, da hønnikerne måske foretrækker det letoptagelige startfoder.

Grovfoder kan være et virkemiddel til at vende hønens fødesøgnings- og hakkeadfærd væk fra hinanden. Det kan give beskæftigelse og tilfredsstille dem. Dog skal du være opmærksom på, at det ikke er et quick fix, hvis du i en kort periode giver hønnikerne grovfoder for at stoppe fjerpilning.

For den positive effekt af grovfoderet i opdrætsperioden vil ikke holde ved, hvis du ikke også giver dem grovfoder i æglæggestalden. Hønerne vil nemlig blive frustrerede over det manglende grovfoder, og der kan her opstå fjerpilning atter igen. Så introducerer du grovfoder, kan du ikke fjerne det igen.

Et ens staldlayout

Du skal være opmærksomhed på, at der skal være mest mulig lighed mellem opdrætsstalden og æglæggestalden. Det gode match mellem opdræts- og hønestald er måske en af grundene til hjemmeopdrættets succes.

Hvis du ikke selv opdrætter hønnikerne, er det vigtigt at få opdræts- og æglæggestald til at minde mest muligt om hinanden. Det betyder at få slats op i samme højde, have lignende lysstyrke og ikke lave et drastisk foderskift ved flytning.

Flere studier peger på, at staldsystemet også kan påvirke fjerpilningen. Der er overraskende fundet en negativ effekt på fjerpilning af højere siddepinde samt etagesystemer i opdrættet. Dette har i internationale studier resulteret i mere fjerpilning i æglægningsperioden. Samtidigt er det også fundet, at et mindsket strøelsesareal ligeledes kan give grund til fjerpilning senere i produktionsperioden.

Et parameter, som havde en endnu større effekt, var luftkvaliteten. En godt ventileret stald har en stor positiv effekt på dyrenes velfærd. Dette mindsker fjerpilning både i opdrættet, men også videre i æglæggestalden.

Høns er vanedyr

Som afslutning er det vigtigt endnu en gang at understrege, at høner er vanedyr. Altså kan flere af disse ændringer ikke indføres midt i en opdrætsperiode, men skal starte fra dag 1 med hønedyllingerne.

Samtidigt er eget opdræt ikke nødvendigvis lig et godt æglæggehold, hvis du ikke bruger tid og energi på hønnikerne. Opdrættet må ikke være venstrehåndsarbejde for producenten, det skal have mindst lige så meget opmærksomhed som æglæggestalden.

Denne artikel er lavet i forbindelse med projektet Den gode opstart, som er støttet af Fonden for økologisk landbrug.

Debug:

Tags Category:

Husdyr

Tags:

Husdyr / Æglæggere

Husdyr / Æglæggere / Sunde og robuste dyr

Husdyr / Æglæggere / Management

For mere information

Niels Finn Johansen

Konsulent

Ægproduktion, slagtefjerkræ

+45 21 71 77 68

njoh@icoel.dk

Sofie Knorr Jensen

Konsulent

Ægproduktion, slagtefjerkræ

+45 25 42 93 18

sokj@icoel.dk